

Výroční zpráva

Klubu dětských knihoven SKIP

2007

skip

Úvod

Klub dětských knihoven Svazu knihovníků a informačních pracovníků (KDK SKIP) vznikl v roce 1994 (v době, kdy přestalo fungovat metodické zázemí pro práci s dětským čtenářem) z potřeby vzájemného sdílení zkušeností, nápadů, námětů a informací z oboru. Původní impuls je stále živý, což dokazuje vzrůstající počet členů, vznik nových společných projektů i rostoucí zájem o vzdělávací aktivity Klubem realizované.

KDK SKIP se intenzivně věnuje podpoře rozvoje dětského čtenářství. Stal se garantem celoživotního vzdělávání knihovníků dětských oddělení a svými aktivitami zlepšuje povědomí o této dosud spíše podceňované specializaci.

Regionální Klubka

Početná členská základna si vyžádala už v roce 1997 změnu organizační struktury, která funguje dodnes: vznikly regionální sekce KDK, tzv. Klubka, což umožňuje **častější setkávání a pružnější spolupráci**.

Regionální Klubka nekopírují přesně strukturu krajů, ale vycházejí ze zájmu a počtu členů KDK v jednotlivých oblastech. Počet ani územní vymezení Klubek není striktně definováno, Klubka vznikají i zanikají, případně se slučují. **V roce 2007 měl KDK 11 regionálních sekcí** (Praha, Střední Čechy, Plzeňsko, Jižní Čechy, Východní Čechy (Královehradecký a Pardubický kraj), Ústecko, Karlovarsko, Liberecko, Jižní Morava, Zlínsko a Severní Morava).

Každé Klubko má svého **předsedu**, který zajišťuje organizační stránku setkávání a spolupráce dětských knihovníků ve své oblasti, a navíc zastupuje Klubko ve vedení KDK. Členové Klubek se scházejí nejméně dvakrát ročně, v aktivních regionech i častěji.

Mozkový trust

Činnost regionálních Klubek zastřešuje a celostátní projekty KDK koordinuje tzv. Mozkový trust (MT), jehož členy jsou vedle předsedkyně a tajemnice, všichni předsedové regionálních klubek a garanti celostátních projektů. (Šedou eminencí v tom nejlepším slova smyslu je Zlata Houšková, tajemnice SKIPu, bez níž si existenci Klubu stěží dokážeme představit. Nejen, že zajišťuje komunikaci s „velkým“ SKIPem, ale také patří k zakládajícím členům KDK a díky svým zkušenostem, navýsost praktickému přístupu k řešení problémů a neutuchající energii je stále jeho duší i motorem.)

Pravidelně jednou za rok se uskutečňuje **Valná hromada KDK**, která hodnotí uplynulé období a navrhuje, případně schvaluje plány na období následující. Poslední proběhla dne **9. října 2007 v Knihovně města Ostravy**.

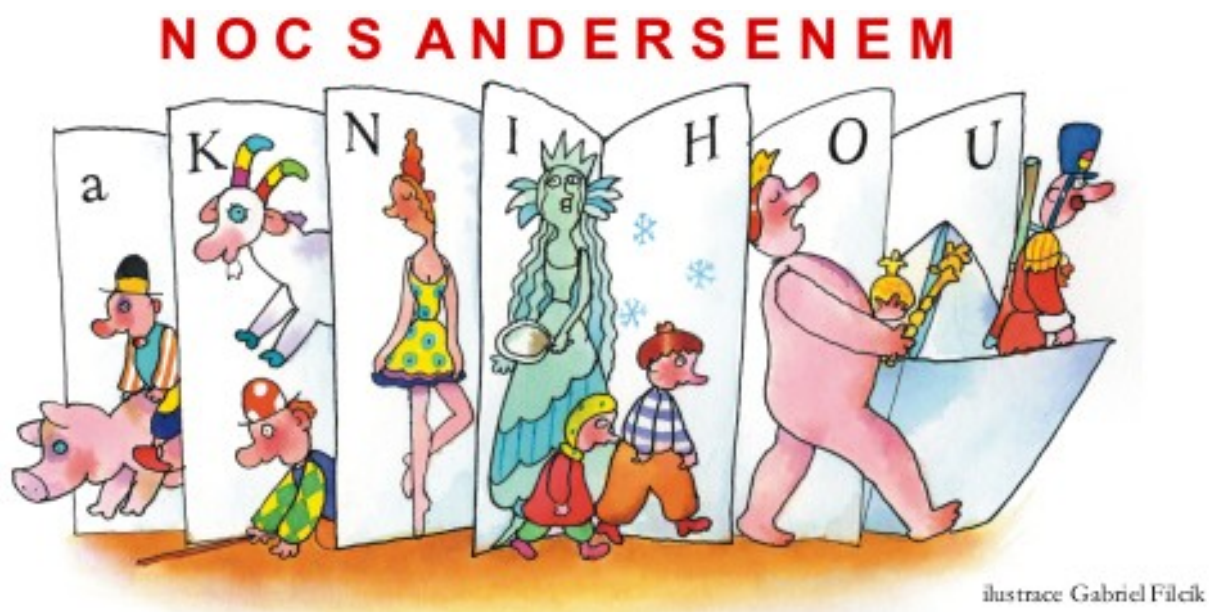
Okruhy činnosti

Náplň činnosti KDK se ustálila do tří základních okruhů:

- aktivity a projekty na podporu rozvoje dětského čtenářství
- spolupráce a sdílení zkušeností, námětů a informací
- podpora odborného vzdělávání knihovníků dětských oddělení

Nejen Noc s Andersenem aneb Projekty na podporu rozvoje dětského čtenářství

KDK zastřešuje a organizuje řadu celostátních aktivit, jejichž primárním cílem je podpora rozvoje dětského čtenářství a propagace čtenářství vůbec, ale ve svém důsledku také pomáhají vytvářet povědomí o existenci dětských oddělení a náplni práce jejich knihovníků.

Noc s Andersenem

Garant: Hana Hanáčková, Mirka Čáповá – Knihovna B. B. Buchlovana, Uherské Hradiště

Noc s Andersenem (A Night with Andersen, Die Nacht mit Andersen, La notte con Andersen, La nuit avec Andersen, Ночь с Андерсеном) je vlajkovou lodí celostátních aktivit KDK. Dnes už mezinárodní akce se zrodila nenápadně na půdičce uherskohradištské knihovny a na půdě KDK se její myšlenka až pohádkově rychle rozšířila do světa. Ovšem její úspěch by nebyl zaručen, nebýt Mirky Čáповé a Hany Hanáčkové z Knihovny Bedřicha Beneše Buchlovana v Uherském Hradišti, které Noci nejen vdechly život, ale dál o ni obětavě pečují a každoročně ji organizují. Noc s Andersenem je mediálně nejúspěšnějším projektem KDK.

Statistika 2007

Sedmou společnou pohádkovou noc strávilo **19 879 dětí** a **3 630 dospělých** na neuvěřitelných **590 spacích a čtecích míst** nejen v Čechách, na Moravě a na Slovensku, ale i v Polsku! Četlo a po/nocovalo se v knihovnách, školách, domech dětí, družinách, hasičských a turistických oddílech, infocentrech a jednom dětském oddělení nemocnice. Bylo zasazeno či vyrobeno 226 nových exemplářů vzácného druhu stromu Fabularius Anderseni a pomyslný pohádkový les, který vznikl v roce 2005 k příležitosti oslav dvoustého výročí narození Hanse Christiana Andersena dnes čítá na 700 stromů!

Co se v Noci dělo?

„Během noci budu: a) hodný, b) hodnější, c) nejhodnější“ – tak se ptali děti v semilské knihovně ve vstupním testu před začátkem pohádkové noci. Při tak bohatém programu, jaký připravili organizátoři (nejen v Semilech), děti určitě zlobit ani nestihly.

Mnoho aktivit bylo inspirováno knihami i osudy Josefa Lady, Astrid Lindgrenové či Jaroslava Foglara (vzhledem k jejich významným výročím). Josefa Ladu uctili někde módní přehlídkou bubáčků a hastrmánek jinde dokonce živým obraz jeho Dětských her, v němž účinkovalo 22 dětí. Jinam místo Mikeše či Chytré kmotry lišky zavítala Pipi Dlouhá Punčocha, nebo Karkulín a Emil Nezbeda Astrid Lindgrenové. Na řadě míst pořádali s hrdiny Foglarových knih lov na bobříky – v Šumperku jich ulovili hned 426 (knihovnických). Těžší, než dostat ježka z klece, bylo podle očekávání získat bobříka mlčení.

Mnohde se opět konaly dobrodružné noční výpravy na hřbitov, do kostela či na faru, zámek, hrad nebo do podzemí a noční výletníci zavítali i do zoologické zahrady a pekárny. (Ty čerstvé rohlíčky ale musely být!) Tradičně oblíbené jsou návštěvy planetárií a hvězdáren spojené s pozorováním hvězd. I letos se konaly lampiónové průvody a stezky odvahy. A v Havířově se vydali na Cestu kolem světa za jedinou noc. Bujarého veselí si děti i dospělí užili na kloboukovém či punčochovém bále, plese upírů či papučové diskotéce.

Ale nikde se nezapomnělo na čtení. Četlo se z knih Josefa Lady, Astrid Lindgrenové, Jaroslava Foglara, Hanse Christiana Andersena... Četly knihovnice, děti, významné osobnosti a také babičky. Na čtení pohádek jsou přece babičky nejlepší! Letos poprvé proběhlo také společné čtení z jedné knihy. Knížku Šarlotina pavučinka četlo v jednom okamžiku takřka 11 000 dětí.

Slavné návštěvy a poselství

A co by to bylo za oslavu čtení, kdyby na ní chyběli spisovatelé?! Děti se mohly setkat například s Danielou Fischerovou, Ivonou Březinovou, Petrou Braunovou či Arnoštem Goldflamem. Společnou noc s dětmi oslavila, ať už osobně nebo alespoň pozdravením řada dalších osobností, například generální ředitel Národní knihovny v Praze Vlastimil Ježek či ředitel pražské zoologické zahrady Petr Fejk. Tradiční pozdravy poslali vedle Ivony Březinové, také psycholog Václav Mertin a spisovatel Ludvík Vaculík.

Kromě dosud žijících osobností do knihoven a škol ovšem dorazili i duchové spisovatelů – Hans Christian Andersen dokonce více než osmdesátkrát! A přišla taky spousta pohádkových postav a nadpřirozených bytostí.

Chat i charita

Aby společná noc byla opravdu společná, mohly si děti prostřednictvím chatu povídat s dalšími účastníky. Kromě toho třeba hlasovaly o nejlepší dětskou knížku za uplynulý rok, soutěžily o cenu Čtisibrýla Ušatého a při všem to m hraní myslely také na ostatní: v průběhu Noci s Andersenem 2007 se ve sbírce na dětský hospic v Malejovicích vybralo víc než dvacet dva tisíc korun.

Upomínkové tisky

I v roce 2007 si mohli účastníci Noci s Andersenem odnést na památku krásné pohlednice, speciálně vydané pro tuto příležitost tentokrát s obrázky oblíbeného ilustrátora Gabriela Filcíka. Text napsala Ivona Březinová. Pohlednice byly na spací místa rozeslány díky příspěvku SKIP ČR.

⇒ více o Noci na www.knihovnabbb.cz/cz/noc_s_andersenem

Kde končí svět

Garant: Helena Šlesingerová – Knihovna města Plzně, Jana Hladíková – Městská knihovna Jindřichův Hradec, Eva Kordová – Městská knihovna A. Marka, Turnov

Projekt Kde končí svět, který zastřešuje stávající aktivity dětských oddělení, motivuje knihovníky k jejich inovaci a zároveň propaguje dětské čtenářství i činnost dětských oddělení vznikl v roce 2000.

Knihovny se zapojují jednotlivými akce nebo se v regionu spojují do společných projektů. Mohou se účastnit v několika kategoriích: a) oblast dětského čtenářství (aktivity podporující dětské čtenářství, b) oblast literárních soutěží a tvůrčího psaní, c) oblast výtvarných soutěží, d) oblast literárně-dramatická (činnost klubů a kroužků, dramatizace apod.).

Společným mottem uplynulého ročníku bylo **Slon a mravenec aneb Velké a malé v životě a ve světě**, inspirované knížkou spisovatelky a malířky Daisy Mrázkové Slon a mravenec. Vypráví o veverce, slonu a mravenci, kteří spolu přes všechny odlišnosti dané velikostí žijí v jedné jeskyňce: *Poslyš veverka, řekla jednou veverka jiná veverka, copak je tohle za hospodářství, ten slon je pro tebe moc velký a ten mravenec je přece pro tebe moc malý, odstěhuj se od nich! Ale veverka řekla: Co tě napadá, co bych si bez nich počala, vždyť já je mám r á d a!* Toto široké téma umožňuje různá pojetí: lze mluvit o protikladech, toleranci a lásce, ale například také přemýšlet o tom, jak se asi cítil Gulliver v Liliputu mezi trpaslíky nebo v Brobdingnagu mezi obry nebo zda je malé malým či velké velkým za všech okolností. Do tohoto ročníku projektu se přihlásilo celkem **109 knihoven** s více než 220 akcemi.

Z regionálních kol (a přehlídek) bývá nominováno 10 dětí na rytíře Řádu krásného slova. Ti letošní byli do rytířského stavu uvedeni **1. června 2007** na slavnostním ceremoniálu v Zrcadlové kapli Klementina. **Rytířem Řádu krásného slova** se jako vždy stali také tři dospělí, jejichž profese je s dětmi spojuje – spisovatelka Iva Procházková, herečka Libuše Šafránková a knihovnice (mj. první předsedkyně Klubu dětských knihoven) Božena Blažková.

Na podzim 2007 byl vyhlášen šestý ročník projektu Kde končí svět s mottem **Cesta tam a zase zpátky**.

O slavnostním ceremoniálu pasování na rytíře Řádu krásného slova napsala Zlata Houšková: „Popsat atmosféru obřadu pasování nelze. Pokud jste nebyli, nepochopíte a neuvěříte. Nebývá nouze o slzy dojetí - především u dospělých. Letos je například ne zcela úspěšně polykal Josef Abrahám, který přišel spolu s Janem Jiráněm zastoupit paní Šafránkovou, která byla - pro nás bohužel - právě ve Zlíně přebírat jinou cenu. Taky Bobina Blažková musela přerušit na chvíli svou děkovnou řeč. A dodatečně tekly i slzičky některých dětí, které pasovány nebyly - v Praze. Přestože jsem zástupcům rytířů řekli, že klekat nemusí, na kolena padli všichni, byli velmi pokorní a velmi hlasitě slibovali, že rytířům vstúpí všechny slíbené zásady. Ještě pro úplnost - za Ivu Procházkovou slibovala věrnost Řádu krásného slova ilustrátorka Markéta Prachatická. Přála bych vám všem slavnost aspoň jednou zažít!“

⇒ více o projektu na <http://skip.nkp.cz/odbKDKkde08.htm>

SUK Čteme všichni

Garant: Ivana Hutařová, Anna Kabzanová, Sukova studijní knihovna, NPKK Praha

Každoročně, při příležitosti Mezinárodního dne dětské knihy (2. dubna), vyhláší Sukova studijní knihovna literatury pro mládež ve spolupráci s KDK anketu o nejoblíbenější dětskou knihu uplynulého roku Čteme všichni. Kromě dětí hlasují také knihovníci. Porota učitelů uděluje knize, jež přispěla k rozvoji dětského čtenářství, cenu profesora Suka. Výsledky ankety vypovídají o zájmech dětí a lze je použít jako vodítko při akvizici a pro svou práci je využívají i učitelé a studenti pedagogiky.

Anketa má v knihovnách velkou tradici, jejich prostřednictvím se rozšiřují anketní lístky a knihovnice se se svými čtenáři účastní slavnostního vyhodnocení v Památníku národního písemnictví v Praze. Dětská čtenářská regionů předávají ceny nakladatelům a mají možnost setkat se s „živými“ spisovateli a ilustrátory svých knih, což pro ně bývá velkým zážitkem. Každý rok také jedna knihovna připraví se svými dětmi program, s nímž na slavnostním udílení cen vystoupí, a jedna (vzdálená) knihovna dostane příležitost přespat v Sukově studijní knihovně.

Vyhodnocení čtrnáctého ročníku ankety proběhlo 4. dubna 2007 tradičně v Památníku národního písemnictví. Děti přijelo tolik, že se skoro nevešly do sálu a při autogramiádě málem umačkaly přítomné spisovatele a ilustrátory.

Výsledky ankety SUK – Čteme všichni za rok 2006

PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ

4. DUBNA 2007

SUK 2006 – ČTEME VŠICHNI

VÝSLEDKY V JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍCH

Cena dětí

1. CHRISTOPHER PAOLINI: Eldest Prvorozený. (Albatros)
2. CLIVE STAPLES LEWIS: Letopisy Narnie. Kniha 7. Poslední bitva. (Fragment)
3. PETRA BRAUNOVÁ: Kuba nechce číst. (Albatros)

Cena knihovníků SKIP:

1. IVONA BŘEZINOVÁ: Lentilka pro dědu Edu. (Albatros)
2. VLASTIMIL VONDROUŠKA: Fiorella a Bratrstvo křišťálu. (Albatros)
3. MARTINA DRUVEROVÁ: České dějiny očima psa. Kniha druhá. (Albatros)

Cena Noci s Andersenem:

ARNOŠT GOLDFLAM: Tatínek 002 (Andrej Šťastný)

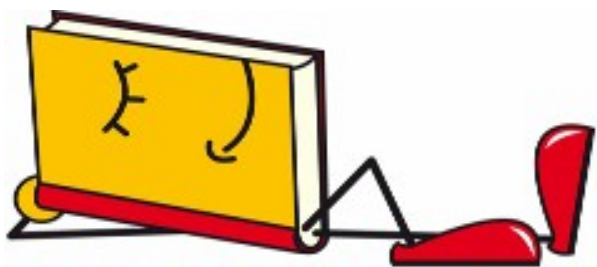
Cena učitelů za přínos k rozvoji čtenářství:

(Uděluje se bez rozlišení pořadí.)

RENÁTA FUČÍKOVÁ: Tomáš Garrigue Masaryk. (Práh)
DANIELA KROLUPPEROVÁ: Magdalena Dobromila Rettigová.
Tajný deník její schovanky. (Albatros)

IVA PROCHÁZKOVÁ: Myši patří do nebe... ale jenom na skok. (Albatros)
Český špalíček. Vybrala a upravila MILADA MOTLOVÁ. (Knižní klub)
ZUZANA KOVAŘÍKOVÁ – VIOLA LYČKOVÁ: Pranostiky krok za krokem. (Albatros)

⇒ více o anketě na www.npkk.cz/npkk/suk_cteme.php

Kamarádka knihovna soutěž o nejlepší knihovnu pro děti

Garant: Zlata Houšková – NK ČR,
Eva Sedláčková

KAMARÁDKA KNIHOVNA

Z podnětu společnosti **3M Česko**, která oslovila SKIP s nabídkou spolupráce na projektu určeném dětem, byl v roce 2006 vyhlášen první ročník **soutěž o nejlepší dětskou knihovnu (dětské oddělení)**.

Hlavním kritériem hodnocení je spokojenost dětí s knihovnou. Své názory mohly vyjádřit prostřednictvím **vysvědčení**. K jejich hodnocením pak byly přičteny body za kritéria odborná (týdenní provozní doba oddělení pro děti, procento registrovaných dětských čtenářů z celkového počtu dětí v obci, počet výpůjček na jedno registrované dítě, počet akcí pro děti apod.) včetně hodnocení vstřícnosti webových stránek či prostředí oddělení pro děti. Z tohoto výběru pak vzešlo 11 knihoven – adeptek na titul Kamarádka knihovna, které porota navštívila osobně.

Soutěže se zúčastnily **103 knihovny**, a od dětí přišlo více než **20 000 vysvědčení**.

První nositelkou titulu **KAMARÁDKA KNIHOVNA** se stala **Městská knihovna v Tišnově**. Na druhém místě se umístila **Městská knihovna v Sedlčanech** a třetí příčku obsadila **Městská knihovna v Havířově**.

Slavnostní vyhlášení výsledků a předání titulu Kamarádka knihovna proběhlo **1. června 2007** při příležitosti pasování rytířů Řádu krásného slova.

Vítězná knihovna obdržela od generálního partnera (**3M Česko**) 30 000 Kč (knihovna na druhém místě 20 000 Kč, na třetím 10 000 Kč a dárky v hodnotě 1 000 Kč získalo i osm zbývajících knihoven ze „šťastné jedenáctky“.

Cílem soutěže je vedle podpory dětského čtenářství podpora knihoven pro děti. Zároveň však tato soutěž knihovnám přináší možnost sebereflexe. Díky vysvědčením, v nichž děti vyjadřovaly své názory a postoje – často dost otevřeně a nekompromisně –, mohou knihovnice spatřit silné a slabé stránky svého oddělení očima dětí. Soutěž tak podporuje schopnost sebehodnocení knihoven i ochotu porovnání se s ostatními knihovnami pro děti. A díky mediální podpoře (tisková konference, zprávy v denním tisku, rozhlasu i televizi) je to další z cest, jak propagovat činnost knihoven a dětských oddělení.

2. místo: Městská knihovna Sedlčany
3. místo: Městská knihovna Havířov

Jak hodnotily soutěž knihovny v jejím průběhu, jak vidí její přínos s odstupem roku nebo ukázky zajímavých postřehů dětí si můžete přečíst na webových stránkách soutěže.

„Naše knihovna je krásná zvenčí i zevnitř. Mají tam krásné pracovnice!“ – z dětských ohlasů

⇒ www.kamaradk knihovna.cz

Nemáte někdo besedu o Vánocích? aneb Spolupráce a sdílení

Spolupráce, sdílení a výměna zkušeností se naplňuje především na setkáních, ať už regionálních či celostátních. Důležitou platformou (nástrojem) sdílení je také:

Elektronická konference Andersen (andersen@cvut.cz)

- vznikla v roce 2001 nejprve pro účely Noci s Andersenem, několik roků pak fungovala jako neveřejná konference pro členy KDK. Dnes je otevřena všem zájemcům o problematiku práce s dětmi.
- je to vynikající nástroj pro sdílení: knihovníci si jejím prostřednictvím vyměňují zkušenosti, předávají tipy na zajímavé akce pro děti i knihovníky, zjišťují a předávají informace („Přišla do knihovny paní a potřebuje knížku, kterou četla, když byla malá, má zelený obal, autor začíná na R a ona si pamatuje tyto verše... Nevíte náhodou, kdo ji napsal?).
- posiluje pocit sounáležitosti s ostatními dětskými knihovníky, což je velmi důležité zejména pro nejmenší knihovny ze zastrčených koutů republiky, odkud třeba nemají tolik příležitostí jezdit na setkání.
- je jedinečným zdrojem informací o dění v oboru
- patří mezi neaktivnější knihovnické konference

Databanka námětů (skip.nkp.cz/odbKDKdata.htm)

Garant: Magdalena Řeřichová, MK Praha

- sbírka rozličných, zejména tištěných materiálů, které slouží jako inspirace pro práci s dětmi v knihovnách. Obsahuje texty či sylaby tradičních knihovnických besed (spisovatelé, literární náměty, společenská či ekologická témata); náměty na činnosti v knihovnách; archivuje historické materiály týkající se KDK; archivuje a zpřístupňuje časopis Dobré divadlo dětem apod.
- materiály jsou kopírovány a na základě žádostí rozesílány do knihoven
- je stále více využívána, o čemž svědčí počet zaslaných besed: od začátku roku bylo z databanky odesláno 65 besed
- fyzicky existuje Databanka v MK Praha, seznam materiálů je vystaven na webových stránkách SKIP
- letos proběhly přípravné práce na webovém formuláři, jehož prostřednictvím budou knihovnice moci nabízet své náměty ke sdílení

Být (kvalifikovaným) dětským knihovníkem obnáší „ovládat práce všeho druhu“, tj. mít řadu specifických znalostí, dovedností a schopností od psychologicko-pedagogických, přes public relations až po výtvarné. Protože systematické vzdělávání v této specializaci prakticky neexistuje a chybí také metodické centrum, které by se jí zabývalo, stal se KDK SKIP svým způsobem garantem (či přinejmenším iniciátorem) celoživotního vzdělávání knihovníků dětských oddělení.

Specializace knihovník pro děti a mládež

Kurz vzdělávání pro knihovníky dětských oddělení

Garant: Zlata Houšková – Národní knihovna ČR

Potřeba systematického vzdělávání knihovníků pro děti a mládež dala v roce 2005 vzniknout cyklickému kurzu, který organizuje Národní knihovna. Druhý ročník byl zahájen v únoru a ukončen v prosinci 2006. Pro velký zájem byl otevřen i třetí ročník v roce 2007, opět byl plně obsazen. Kurz v rozsahu 75 hodin obsahuje několik přednáškových okruhů: literatura pro děti a mládež, ilustrace pro děti a mládež, pedagogická psychologie nové formy práce s dětmi v knihovnách (včetně ukázek z práce zúčastněných knihovnic).

Zájem o tento typ vzdělávání daleko přesahuje kapacitu tohoto kurzu, a tak lze s povděkem přivítat aktivity regionálních Klubek a dalších institucí. V roce 2007 se vzdělávání knihovníků dětských oddělení věnovala intenzivně SVK Kladno, jeden seminář pořádalo SVK Plzeňského kraje – Práce s dětským čtenářem.

Dramatická výchova

Při práci s dětskými čtenáři se v knihovnách stále častěji využívají prvky **dramatické výchovy**, a tak není divu, že byl velký zájem i o další kurz pořádaný SKIP ve spolupráci s Národní knihovnou. I tento kurz byl pořádán v roce 2007 pro velký zájem již podruhé:

Dramatická výchova v práci s dětským čtenářem (se zaměřením na literaturu)

Garant: Zlata Houšková – Národní knihovna ČR

Kurz rozdělený do pěti jednodenních dílen zahrnul mimo jiné následující témata: dramatická výchova a jiné systémy aktivního učení, základní výchovné a vzdělávací principy, typické metody dramatické výchovy, vztah dramatické a literární výchovy, rozkrytí témat z dětské literatury prostřednictvím dramatické hry, rozvíjení a upravování literárních námětů za použití specifických metod dramatické výchovy aj. Pořádán je ve spolupráci se Zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Středočeského kraje. Jde o kurz akreditovaný, všichni absolventi získávají certifikát. Kurz vedli špičkoví experti (doc. PhDr. Josef Valenta, CSc., doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc., PhDr. František Zborník a Mgr. Krista Bláhová), autoři řady publikací k problematice dramatické výchovy.

Zájem o tuto problematiku pomáhají uspokojovat i **regionální Klubka:**

Dva semináře zaměřené na využití dramatické výchovy v dětských odděleních knihoven v podobě víkendových setkání uspořádalo **liberecké Klubko**. První byl zaměřen především na

práci s literárním textem, praktické ukázky a nacvik her. Byl také koncipován jako Výtvarný inspiromat. Konal se v Městské knihovně Semily za účasti lektorky Hany Langrové a Růženy Buchtové. Druhý se zaměřil na práci s loutkou (MěK Česká Lípa).

Jihomoravská knihovnická dílna Vezměte do ruky knihu aneb Dramatická výchova v knihovnách se konala ve studiu Labyrint v Brně pod vedením zkušených lektorek Jarmily Doležalové (vedoucí studia) a Marie Pavlovské (PedF MU). Pracovalo se s knihami Tvůrčí psaní: malá učebnice technik tvůrčího psaní (Zbyněk Fišer) a Žabák a cizinec (Max Velthuijs).

Celostátní semináře KDK v roce 2007

KDK za finanční podpory SKIP pořádá pro knihovníky dětských oddělení pravidelně dva odborné semináře ročně. Celostátní semináře či dílny bývají zpravidla dvou- až třídní, podle charakteru tématu. Pro jejich konání KDK vybírá zajímavé knihovny (rekonstruované nebo takové, kde pracuje zajímavé, inspirativní dětské oddělení), takže prostřednictvím těchto setkání mají knihovníci možnost poznat také různé knihovny. Témata vyplývají z potřeby knihovníků a rozhoduje o nich valná hromada KDK.

Knihovny a média

18.–19. dubna 2007

V dubnu proběhl v Městské knihovně Břeclav dvoudenní seminář na téma Knihovny a média, který uvedla přednáška Marka Zouhara z Českého rozhlasu Brno věnovaná spolupráci rozhlasu a knihoven, mimo jiné o soutěži Řekni mi, co čteš (a posloucháš), na níž knihovny přímo participují. Se svými zkušenostmi v oblasti vztahů s veřejností v Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně se podělila Alena Pospíšilová. Její vystoupení pak doplnila Simona Škrabelová z Masarykovy univerzity v Brně v přednášce Akce a osobní komunikace jako prostředky práce s veřejností.

Děti z menšin v knihovnách – práce s rómskými dětmi

9.–11. října 2007

V říjnu se uskutečnil třídní seminář Děti z menšin v knihovnách – práce s rómskými dětmi spojený s valnou hromadou KDK SKIP v Knihovně města Ostravy (KMO). KMO se této problematice věnuje již delší dobu a výsledkem její práce je ojedinělý projekt Romaňi Kereka/Rómský kruh, jehož cílem bylo vybudování veřejné knihovny zaměřené na rómské obyvatele Ostravy. Tato knihovna byla slavnostně otevřena v roce 2005 a seminář se věnoval mimo jiné i zkušenostem, výsledkům, úspěchům i problémům spojeným s jejím provozem. Kromě toho se účastníci semináře seznámili s problematikou rómské populace v Ostravě, i s obecnější charakteristikou rómského etnika (rómsství, životní styl, hodnotový systém, tradice a kultura, soužití majority a minority). KMO představila i své další projekty, např. Dveře dokořán.

Knihovnické dílny

Specifickou formu vzdělávání představuje tradiční Knihovnická dílna v Jičíně, která je součástí festivalu Jičín – město pohádky a nově také Setkání s loutkou, jež se koná při příležitosti festivalu amatérského loutkářství Loutkářská Chrudim. Obě v sobě slučují pracovní dílnu, burzu nápadů, kulturní program (festivalů jejichž téma je mnohým knihovnicím blízké) i besedy knihovníků se spisovateli pro děti či jinými osobnostmi.

Knihovnická dílna v Jičíně

Letošní festival Jičín – město pohádky byl věnován zapomenutým řemeslům: **Ten dělá to a ten zas tohle aneb Řemesla v pohádkách**. Jeho součástí byla od 12. do 14. září také tradiční (dvanáctá) knihovnická dílna. Kromě setkání se spisovatelkou Marií Kubátovou se účastnice mohly zúčastnit odborného kolokvia Volnočasové aktivity jako příprava na budoucí profesi. Dále je čekal křest nové knihy Lucie Seifertové Český ráj a jeho tajemství, beseda s Danou Kalinovou nad projektem Rosteme s knihou, setkání s autorkou knihy Pohádky dědečka Fábulína Evou Bouchnerovou doplněná tvůrčí dílnou, perníkářská dílna a beseda s autorem knihy Drak Kalvác Františkem Řečickým.

Setkání s loutkou v Chrudimi

První ročník (po loňském zkušebním) knihovnické dílny v Chrudimi se konal na přelomu června a července a nabídl bohatý program: vedle divadelních představení také „dramatickou“ dílnu Hanky Langrové z Liberce a výtvarný workshop Evy Davidové. Mnoho času bylo věnováno také výměně zkušeností a nápadů.

Semináře a dílny v rámci pracovních setkání Klubek

Řada regionálních Klubek doplňuje svá pravidelná pracovní setkávání o vzdělávací program, přičemž řada setkání bývá výjezdních – poznávají se tak nejen knihovnice, ale i knihovny v nichž působí.

Literatura pro děti a mládež

Mgr. Iva Hutařová ze Sukovy studijní knihovny přednáší pro knihovnice dětských oddělení pravidelně, v roce 2007 např. v MěK Tábor pro **jihomočeské Klubko**. Pro **východočeské Klubko** letos připravila také návštěvu Sukovy studijní knihovny spojenou s přednáškou o knihách pro děti vydaných v roce 2006 a zpestřenou setkáním se spisovatelkou Danielou Krolupperovou.

Literatura pro děti a mládež je velmi častým tématem vzdělávacích akcí regionálních Klubek: pro **Zlínský kraj** přednášel literární kritik a šéfredaktor časopisu Ladění Martin Reissner, cyklus pro pedagogy a knihovnice věnovaný současným trendům literatury pro děti a mládež vedla pro **liberecké Klubko** lektorka Eva Bílková a Eva Kordová (Městská knihovna A.Marka v Turnově).

Kritické myšlení

Moravská zemská knihovna uspořádala pro jihomoravské Klubko dvoudenní seminář s lektorkou Boženou Blažkovou **Čtením a psaním ke kritickému myšlení.**

Další témata

Seminář **Environmentální výchova** pro práci s dětmi a mládeží v knihovnách **Zlínského kraje** proběhl na podzim v Knihovně Kroměřížska.

Velmi zajímavý cyklus knihovnických dílen připravila pro **východočeské Klubko** Městská knihovna v Chrudimi. Cyklus nazvaný **Český rok** zahájil díl věnovaný Velikonocům, další tentokrát ryze výtvarná dílna se věnovala aranžování květin, třetí díl obsáhl lidové tradice poutí a posvícení a závěrečná část se věnovala Vánocům.

Velký zájem mají knihovnice také o tvořivé, zejména **výtvarné dílny**, které probíhají snad v každém regionu (malování na hedvábí, drátkování, Triky s triky ...).

Celostátní seminář Knihovny a média ukázal, že toto téma je i pro knihovnice dětských oddělení velmi aktuální. Svědčí o tom například i dílna, kterou v listopadu uspořádala Městská knihovna Náchod (**východočeské Klubko**) s názvem **Práce s médii**. Dílnu vedla Radka Páleníková (dříve Dětská tisková agentura, dnes Alík) a kromě praktických rad a tipů, jak se dostat do médií se knihovnice věnovaly úpravě fotografií a zásadám psaní novinového článku.

Zajímavosti z regionů

Krnovská klíš'ata versus Létaující krysy?

Severomoravské Klubko využilo stého výročí narození Jaroslava Foglara a spolu se Sdružením přátel J. Foglara připravilo tříměsíční soutěž, do které se přihlásilo čtrnáct knihoven. Ty se během soutěže proměnily v šestnáct čtenářských klubů, takže soutěžily např.

Bystré hlavy, Létaující krysy, Noční můry, Krnovská klíš'ata apod. Děti vyhledávaly odpovědi na otázky týkající se života a díla tohoto spisovatele. Navíc musely přihlášené knihovny pořádat své vlastní akce podle svých možností. Stavěla se třeba Chata v tajemném zákoutí, luštily a vyráběly hlavolamy, někteří prožívali dobrodružství ve sklepeních starých domů, v kostele hovořili s kostelníkem, který znal Jana Tleskače apod. Velice oblíben byl u dětí lov knihovnických bobříků.

Soutěž byla ukončena v sobotu 9. června v Havířově, kam se sjela většina klubů na bojovku Hon na Široka. Po ní následovalo slavnostní vyhlášení vítězů a předání cen.

Hry bez hranic

V květnu proběhly městě Lokti Hry bez hranic aneb dětské knihovnické hrátky – velká společná akce **karlovarského Klubka**. Soutěžila šestičlenná družstva z patnácti knihoven

kraje (z toho tři nečlenové KDK – dvě knihovny se poté do KDK přihlásily). Děti plnily nejrůznější úkoly na deseti stanovištích (např. znalost Karlovarského kraje, měst, přírody, průmyslu, testovali jsme i jejich fyzickou zdatnost skokem do dálky, který jsme měřili na lokte, zjišťovali jsme jaký mají postřeh a paměť, kreslily hrad Loket, skládaly slepou mapu Evropy, řadily knihy podle abecedy na čas, hádaly pohádkové postavy, otestovali jsme i jejich znalost literatury). Slavnostní zakončení bylo na hradě Loket, který si předtím všechny děti za odměnu prohlédly. Na hradě nás přijal a pozdravil pan starosta. První tři družstva dostala pěknou odměnu a všichni účastníci pamětní diplom. Celá akce proběhla za finanční podpory ministerstva kultury.

Různé

- Východočeské Klubko: partnerem Pardubického kraje na Slovensku se stal Prešovský kraj. Prešovská a chrudimská knihovna spolupracují na společných akcích, například literární soutěž Strach má veliké oči.
- Karlovarské Klubko připravilo sborník **Smějeme se s knihovnou**. Několik měsíců sbírali v dětských odděleních vtipy – psané i kreslené.
- V Lounech předvedli pro ústecké Klubko interaktivní vyučování v knihovně na téma Afrika

Závěr

Základním předpokladem pro úspěšnou existenci KDK je ochota, či dokonce až vnitřní potřeba sdílet – sdílet zkušenosti, nápady, náměty či informace – podpořená ochotou jednotlivých knihovnic dávat (ze sebe) něco navíc s pocitem, že přispívají k rozvoji oboru. Věřím, že nám vydrží i do dalších let.

Eva Sedláčková
předsedkyně KDK SKIP

Klub dětských knihoven (KDK) je nejpočetnější odbornou sekcí Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP). Sdružuje individuální členy SKIP nebo pracovníky knihoven – institucionálních členů SKIP, kteří se zabývají nebo které zajímá

- * práce s dětským čtenářem, zejména pak nové formy práce s dětmi,
- * podpora dětského čtenářství,
- * vzdělávání v této oblasti,
- * zkrátka všechno, co přispívá k rozvoji služeb dětem v knihovnách.

Povinností člena KDK je být aktivní, komunikovat s ostatními členy a **přispívat podle svých možností ke společnému úsilí** o zlepšení služeb knihoven dětem. Dále je povinností člena přihlásit být přihlášen standardním způsobem a poskytnout vedení KDK základní kontaktní údaje.

Právelem člena KDK je využívat všech dobrých nápadů na práci s dětmi v knihovnách, které v KDK získá, účastnit se vzdělávacích aktivit pořádaných KDK, vyměňovat si názory a zkušenosti ve fórech KDK, především v konferenci Andersen, přispívat vlastními nápady do Databanky akcí a zároveň z ní čerpat, účastnit se valných hromad KDK, volit (a být volen) předsedu KDK, pracovat v regionálních klubbách KDK.

skip.nkp.cz/odbKDK.htm
www.futuranp.eu/kdk/